

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ THI ĐUA YÊU NƯỚC VỚI SỰ NGHIỆP CÁCH MẠNG Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

NGUYỄN TÙNG LÂM *

Tóm tắt: Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, tư tưởng về thi đua yêu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn còn nguyên giá trị, là ngọn đuốc soi đường cho chúng ta về nhận thức, tổ chức, chỉ đạo phong trào thi đua yêu nước. Bài viết trình bày những nội dung cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh về thi đua yêu nước, đồng thời, đặt ra yêu cầu tiếp tục kế thừa, phát huy tư tưởng của Người về thi đua yêu nước và vận dụng một cách sáng tạo, phù hợp với điều kiện thực tiễn của sự nghiệp cách mạng mới ở nước ta hiện nay.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh; thi đua yêu nước; sự nghiệp cách mạng.

1. Mở đầu

Sinh thời, Hồ Chí Minh khẳng định: “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta”⁽¹⁾, và Người nhấn mạnh: “Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua và những người thi đua là những người yêu nước nhất”⁽²⁾. Với việc gắn kết thi đua với yêu nước, Hồ Chí Minh đã bồi dưỡng, thúc đẩy phong trào thi đua song song với việc phát triển, hun đúc lòng yêu nước của mỗi người và cả dân tộc. Người nói: “Yêu nước thì việc gì có lợi cho nhân dân, dù khó khăn mấy cũng phải ra sức làm cho kỳ được. Điều gì có hại cho dân, dù khó khăn mấy cũng phải ra sức trừ cho kỳ hết”⁽³⁾. Hồ Chí Minh kêu gọi người người thi đua, nhà nhà thi đua, ngành ngành thi đua, sĩ, nông, công, thương, già, trẻ, gái, trai, vô luận ở địa vị nào, làm công việc gì đều có thể và cần phải tham gia

phong trào thi đua yêu nước. Người coi việc thi đua yêu nước là công việc của toàn dân, cần có sự liên kết mọi lực lượng của dân tộc ở mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Tư tưởng thi đua yêu nước của Người luôn luôn được Đảng và Nhà nước ta phát triển và vận dụng một cách sáng tạo trong từng giai đoạn cách mạng; vì thế, đã khơi dậy tinh thần yêu nước của toàn dân, tạo nên sức mạnh tinh thần và vật chất vô cùng to lớn, đưa cách mạng nước ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

2. Sự cần thiết phải thực hiện thi đua yêu nước

Theo Hồ Chí Minh, thi đua yêu nước là rất cần thiết cho hoạt động và phát

(*) Thạc sĩ, Đại học Chính trị, Bộ Quốc phòng.

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh (2002), *Toàn tập*, t.6, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.171.

⁽²⁾ *Sđđ*, tr.473.

⁽³⁾ *Sđđ*, t.9, tr.190.

triển của đất nước, gắn bản chất của chế độ mới, chỉ có thể thực hiện được dưới chế độ dân chủ nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Người cho rằng: “Dưới chế độ tư bản, thực dân và phong kiến quyết không thể có phong trào thi đua yêu nước, vì giai cấp lao động không đại gì mà ra sức thi đua làm giàu thêm cho bọn chủ để rồi lại bị chúng áp bức bóc lột thêm. Chỉ có chế độ dân chủ nhân dân và xã hội chủ nghĩa, dưới chế độ mà nhân dân lao động làm chủ nước nhà, thì mới có phong trào thi đua”⁽⁴⁾. Cũng theo Người, thi đua là bản tính của con người. Bản chất con người luôn vươn tới cái tốt đẹp, không chịu bằng lòng với cái đã có, đó là một điều kiện khách quan để Đảng, Nhà nước chủ động dùng phong trào thi đua làm cho cuộc sống phát triển không ngừng. Do vậy, tư tưởng thi đua của Hồ Chí Minh thể hiện tư tưởng nhân văn, một tư duy khoa học phù hợp với xu thế phát triển của thời đại.

Đồng thời, để đáp ứng yêu cầu bức thiết của sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, sự nghiệp cách mạng, theo Hồ Chí Minh, phải khơi dậy được tinh thần yêu nước của người Việt Nam; phải đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước. Thi đua là vấn đề chiến lược lâu dài, “Thi đua phải lâu dài và rộng khắp, không phải chỉ trong một thời gian nào (những ngày kỷ niệm là đợt để lấy đà và để kiểm thảo, chứ không phải qua những ngày ấy rồi lại nghỉ thi đua), không phải chỉ riêng ngành nào, nhóm nào”⁽⁵⁾. Người cho rằng, Đảng và Nhà nước qua

phong trào thi đua, đưa đông đảo quần chúng vào hoạt động thực tiễn sôi nổi, phát triển lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội. Thi đua yêu nước là trường học bồi dưỡng, nâng cao giác ngộ chính trị xã hội cho con người, góp phần thiết thực vào chiến lược xây dựng con người mới.

3. Mục đích của thi đua yêu nước

Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Thi đua ái quốc nhằm ba mục đích chính: diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm. Tức là làm cho nhân dân no, ấm, biết chữ, làm cho Tổ quốc độc lập tự do”⁽⁶⁾.

Theo Người, xác định mục đích thi đua phải rất khoa học, toàn diện và cụ thể; có mục đích cho cả nước, cho từng miền, từng vùng, từng ngành, từng lĩnh vực và từng địa phương, cho từng giới và từng lứa tuổi; có mục đích trước mắt và mục đích lâu dài. Thực hiện mục đích trước mắt sẽ tạo cơ sở, điều kiện để tiến lên đạt mục đích lâu dài. Mục đích lâu dài chỉ có thể được thực hiện thông qua việc thực hiện tốt và có hiệu quả các mục đích thi đua trước mắt. Mục đích thi đua ái quốc theo tư tưởng Hồ Chí Minh luôn rất thiết thực và gắn với các nhiệm vụ kinh tế, văn hóa, quân sự, kháng chiến cứu nước, xây dựng đất nước. Mục đích thi đua trong tư tưởng Hồ Chí Minh luôn thể hiện khát vọng cháy bỏng của nhân dân ta, dân tộc ta quyết không chịu sống cuộc đời nô lệ,

⁽⁴⁾ *Sđd*, t.9, tr.198.

⁽⁵⁾ *Sđd*, t.6, tr.270.

⁽⁶⁾ *Sđd*, t.6, tr.236.

quyết tâm đoàn kết đấu tranh đánh bại quân xâm lược, giành độc lập, tự do thống nhất Tổ quốc. Đồng thời mục đích thi đua còn thể hiện quyết tâm của mọi người dân Việt Nam hăng hái thi đua lao động sản xuất, phát triển kinh tế, phát triển văn hóa để thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, dốt nát; thi đua để ai cũng đủ ăn đủ mặc, ai cũng biết đọc biết viết, có cuộc sống tự do, hạnh phúc.

4. Nội dung của thi đua yêu nước

Hồ Chí Minh đề lại một hệ thống tư tưởng rất cơ bản về nội dung thi đua yêu nước mà cốt lõi là toàn dân thi đua, toàn diện thi đua. Người khẳng định: “Thi đua phải là toàn dân, toàn diện”, “mọi người đều thi đua, mọi việc đều có thi đua”⁽⁷⁾. Theo Người, nội dung thi đua yêu nước phải xuất phát và phục vụ nhiệm vụ chính trị của từng giai đoạn cách mạng; nội dung thi đua phải toàn diện, thiết thực ở tất cả các lĩnh vực hoạt động của đất nước, gắn với nhiệm vụ cụ thể của từng ngành, từng cấp, hướng vào cải tạo và xây dựng con người mới, hướng vào giải quyết những vấn đề cơ bản thiết thực của nhân dân; thi đua phải gắn với công việc hằng ngày của mỗi người. Xuất phát từ những quan điểm đó, Hồ Chí Minh phát động phong trào thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm trong kháng chiến chống Pháp, phong trào 3 xây, 3 chống (nâng cao ý thức trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế, tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu) trong buổi đầu xây dựng chủ nghĩa xã hội. Người chỉ rõ để xây được 3 cái

tốt là ý thức trách nhiệm cao, quản lý kinh tế tài chính tốt và cải tiến kỹ thuật, cần tích cực chống 3 thứ “giặc ở trong lòng” là tệ tham ô, bệnh quan liêu và nạn lãng phí. Người phân tích hết sức sâu sắc tính nguy hiểm và tác hại ghê gớm của 3 loại “giặc nội xâm” này và cho rằng, phải phát động phong trào của quần chúng thi đua chống giặc nội xâm như thi đua chống giặc ngoại xâm. Yêu nước thì phải chống tham ô lãng phí, quan liêu như truyền thống dũng cảm chống giặc ngoại xâm của dân tộc ta. Chống tham ô, lãng phí, quan liêu là cuộc chiến đấu cực kỳ gay go, phức tạp. Đảng và Nhà nước phải biết dựa vào dân để chống quan liêu, tham ô, lãng phí. Người chỉ rõ: “Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân, của bộ đội, của Chính phủ... Chống tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu cũng quan trọng và cần kíp như việc đánh giặc trên mặt trận”⁽⁸⁾, “Chống tham ô, lãng phí, quan liêu là dân chủ... Dân chủ là dựa vào lực lượng quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng. Cho nên phong trào chống tham ô, lãng phí, quan liêu ắt phải dựa vào lực lượng quần chúng thì mới thành công”⁽⁹⁾.

5. Động lực của thi đua, yêu nước

Về động lực của phong trào thi đua, theo Hồ Chí Minh chính là sự thống nhất về lợi ích cơ bản của giai cấp công

⁽⁷⁾ *Sđd*, t.5, tr.658 - 660.

⁽⁸⁾ *Sđd*, t.6, tr.490.

⁽⁹⁾ *Sđd*, t.6, tr.494 - 495.

nhân và nhân dân lao động và toàn thể dân tộc. Người cho rằng, để phong trào thi đua yêu nước luôn phát triển rộng khắp, mang lại hiệu quả thiết thực cần phải nhận thức đúng và tạo ra động lực trong phong trào thi đua. Theo Hồ Chí Minh, trong cuộc kháng chiến kiến quốc, Đảng phải biết khơi dậy lòng yêu nước, ý chí của nhân dân, phát huy sức mạnh của nhân dân. Người chỉ rõ: “Với lòng nồng nàn yêu nước và lực lượng vô cùng tận của nhân dân ta, cuộc Thi đua ái quốc nhất định sẽ thành công to”⁽¹⁰⁾. Hồ Chí Minh cho rằng, thi đua yêu nước có trở thành phong trào cách mạng hay không, có mang lại lợi ích thiết thực hay không phụ thuộc vào quần chúng nhân dân. Không có sự đồng tình ủng hộ của nhân dân thì thi đua yêu nước không thể tồn tại và phát triển được. Do vậy, theo tư tưởng của Người, tạo ra động lực trong thi đua yêu nước là vấn đề cơ bản và lâu dài trong tổ chức thực hiện thi đua yêu nước.

6. Cách thức tổ chức thực hiện thi đua yêu nước

Một là, cần có sự lãnh đạo đúng đắn, có kế hoạch chu đáo, tỉ mỉ. Hồ Chí Minh khẳng định rõ: “Thi đua phải có sự lãnh đạo đúng”⁽¹¹⁾, mới có thể tạo thành động lực phát triển cách mạng. Cần có sự lãnh đạo thống nhất, có sự phối hợp giữa Đảng, Chính quyền với Đoàn thể và Nhân dân để đẩy mạnh phong trào thi đua, thường xuyên, liên tục. Theo dõi sát sao, chỉ đạo phong trào thi đua là trách nhiệm của cán bộ và cơ

quan lãnh đạo các cấp, các ngành. Hồ Chí Minh chỉ ra những nơi phong trào thi đua yếu kém là do có khuyết điểm trong công tác tổ chức lãnh đạo phong trào. Có một số khuyết điểm chính thường mắc trong công tác tổ chức, lãnh đạo phong trào thi đua như: hướng dẫn thiếu thống nhất; chương trình còn nhiều nơi chưa sát; kế hoạch thiếu chu đáo, tỉ mỉ; thi đua nơi thì thiếu bền bỉ, nơi thì làm quá sức, nơi thì chưa tự động. “Tổ chức và lãnh đạo còn kém, không phát triển được hết sáng kiến và năng lực của quần chúng. Cơ quan lãnh đạo các cấp, các ngành, các đoàn thể, các địa phương thiếu sự phối hợp với nhau, thiếu sự tổng kết kinh nghiệm và trao đổi kinh nghiệm”⁽¹²⁾.

Hai là, thực hiện phương pháp nêu gương, xây dựng điển hình tiên tiến. Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến phương pháp nêu gương, xây dựng điển hình tiên tiến và Người đã sử dụng rất thành công phương pháp này trong phong trào thi đua yêu nước cũng như giáo dục cán bộ, đảng viên. Trong các phong trào thi đua yêu nước, Người thường quan tâm xây dựng các điển hình tiên tiến và khéo sử dụng các tấm gương đó để động viên quần chúng noi theo. Với cách đó, Người kịp thời động viên, cổ vũ các tấm gương người tốt việc tốt; lấy các tấm gương tốt có thật trong cán bộ,

⁽¹⁰⁾ *Sđd*, t.5, tr.441.

⁽¹¹⁾ *Sđd*, t.6, tr.270.

⁽¹²⁾ *Sđd*, t.5, tr.648.

Đảng viên và quần chúng nhân dân để giáo dục lẫn nhau; bồi dưỡng, nêu gương, nhân rộng người tốt việc tốt. Những sự thật tốt đẹp đó có tác dụng giáo dục con người, thúc đẩy phong trào thi đua, xây dựng Đảng rất tốt. Vì thế, Người chỉ rõ: “Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”⁽¹³⁾. Người phê phán các cấp ủy Đảng, chính quyền hoặc cán bộ: “Không chịu theo dõi việc làm hằng ngày của cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân. Ai làm tốt không kịp thời nêu gương, ai làm xấu không kịp thời giúp đỡ sửa chữa”⁽¹⁴⁾.

Ba là, gắn với khen thưởng và chống bệnh thành tích trong thi đua. Hồ Chí Minh luôn coi khen thưởng là một nội dung quan trọng của thi đua; đã thi đua là phải có khen thưởng; thi đua, khen thưởng hỗ trợ cho nhau. Trong quá trình chỉ đạo các phong trào thi đua yêu nước, Người đã trực tiếp phát hiện, gửi tặng huy hiệu cho 4.000 tấm gương người tốt việc tốt. Người cho rằng, khen thưởng chính xác, kịp thời có tác dụng động viên, giáo dục và nêu gương, đồng thời cổ vũ phong trào thi đua lên tầm cao mới. Ngược lại khen thưởng nếu không kịp thời, không đúng thì sẽ triệt tiêu động lực, thậm chí gây hậu quả xấu trong thi đua. Người thường phê phán tình trạng báo cáo không trung thực - bệnh thành tích trong phong trào thi đua: “Báo cáo giả dối. Thành công ít, thì

suýt ra nhiều. Còn khuyết điểm thì giấu đi, không nói đến”⁽¹⁵⁾. Theo Người, điều đáng sợ nhất trong công tác thi đua khen thưởng là khen thưởng không đúng người, không đúng việc. Khen thưởng phải rất công khai, dân chủ, trong đó, quan trọng nhất là quần chúng có tôn vinh, khâm phục người được khen thưởng hay không. Phải hết sức tránh tình trạng cá nhân hay tập thể được tuyên dương, khen thưởng ở hội trường nhưng bên ngoài quần chúng nói không xứng đáng; gọi là điển hình tiên tiến mà lại không có sức lan tỏa.

Chính nhờ sự quán triệt kịp thời tư tưởng thi đua yêu nước của Hồ Chí Minh mà Đảng ta đã tổ chức được nhiều phong trào thi đua yêu nước thiết thực. Các phong trào thi đua yêu nước có một không hai đã động viên toàn dân xây dựng đất nước, tiến hành đồng thời hai nhiệm vụ chiến lược, vừa làm cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam vừa quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Đó là, “tay cày tay súng”, “tay búa tay súng”, vừa sản xuất vừa chiến đấu, “mỗi người làm việc bằng hai vì miền Nam ruột thịt”, phong trào “ba sẵn sàng, ba xung kích”, “phụ nữ giỏi việc nước đảm việc nhà”... Những khẩu hiệu hừng hực tinh thần yêu nước và cách mạng như “nhằm thẳng vào quân thù mà bắn”; “xe chưa qua, nhà không tiếc”; “xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước,

⁽¹³⁾ *Sđd*, t.1, tr.263.

⁽¹⁴⁾ *Sđd*, t.12, tr.549.

⁽¹⁵⁾ *Sđd*, t.5, tr.302.

mà lòng phơi phới dậy tương lai”... đã thôi thúc hàng triệu con tim, khối óc, huy động sức mạnh cả dân tộc lên trận tuyến, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, xây dựng chủ nghĩa xã hội miền Bắc.

7. Kết luận

Như vậy, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Hồ Chí Minh, các phong trào thi đua yêu nước đã khơi dậy được sức mạnh tiềm tàng trong mỗi con người Việt Nam, từ già, trẻ, gái, trai, từ miền xuôi cho đến miền ngược ra sức đóng góp công sức của mình cho đất nước. Các phong trào thi đua đã mang lại hiệu quả thiết thực vô cùng to lớn. Chính nhờ những phong trào thi đua mà cả dân tộc đoàn kết thành một khối, biến sức trí tuệ, tinh thần của cải của nhân dân thành sức mạnh, cổ vũ các tầng lớp nhân dân vượt qua mọi khó khăn, thử thách, lập nên những chiến công hiển hách trong kháng chiến chống đế quốc xâm lược cũng như trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trong giai đoạn đổi mới đất nước, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa với mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” hiện nay, những tư tưởng về thi đua yêu nước của Hồ Chí Minh vẫn còn nguyên giá trị, là ngọn đuốc soi đường cho chúng ta về nhận thức, tổ chức, chỉ đạo phong trào thi đua yêu nước. Vận dụng tư tưởng đó của Hồ Chí Minh, chúng ta phải làm tốt những giải pháp cơ bản sau đây:

Một là, cần nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên các cấp và nhân

dân về tầm quan trọng và tính tất yếu của thi đua. Đây là nhiệm vụ có ý nghĩa trước mắt và lâu dài, cần được coi trọng và đặt lên hàng đầu. Cần làm cho mọi cán bộ, đảng viên nhận thức rõ tầm quan trọng không thể thiếu, tính tất yếu của thi đua trên con đường Việt Nam phát triển, hội nhập, sánh vai với các nước trong khu vực và trên thế giới.

Hai là, phát huy truyền thống yêu nước trong mỗi người Việt Nam thành phong trào thi đua chấn hưng đất nước, thoát nghèo nàn lạc hậu. Thi đua cũng là một phẩm chất đạo đức của người Việt Nam yêu nước. Thi đua là phương thức tốt nhất để phát huy lòng yêu nước tiềm tàng trong mỗi con người. Thi đua là phương pháp cách mạng mang bản sắc, truyền thống dân tộc Việt Nam.

Ba là, phát động các phong trào thi đua thiết thực, trong tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội của đất nước. Trong sự nghiệp đổi mới hiện nay, phong trào thi đua cần phải được tổ chức một cách thiết thực, sâu rộng và bao quát được toàn bộ các lĩnh vực đời sống xã hội, các tầng lớp nhân dân, các thành phần kinh tế, các cơ quan Đảng, Nhà nước, Mặt trận, đoàn thể, các lực lượng vũ trang. Thi đua là công việc của mọi người, mọi ngành, mọi cấp, không phân biệt già trẻ gái trai. Chú ý tính nhân dân, tính phổ biến trong các chủ trương thi đua của Hồ Chí Minh. Thi đua là dùng lực lượng của dân, tinh thần của dân để gây hạnh phúc cho dân. Thi đua là vì dân, cho nên phải trở thành bổn phận của dân.

Bốn là, thi đua cần kiệm, tăng năng suất lao động đi đôi với chống quan liêu, tham ô và lãng phí. Đây là hai mặt gắn bó chặt chẽ với nhau, tác động, thúc đẩy lẫn nhau. Thực hiện tốt việc chống quan liêu, tham nhũng, chống đặc quyền, đặc lợi trong Đảng sẽ có tác động quyết định đến việc chống quan liêu, tham nhũng, thực hành dân chủ, làm lành mạnh các quan hệ xã hội. Vì thế, đấu tranh phòng chống quan liêu, tham nhũng là một nhiệm vụ trọng tâm đối với sự phát triển của đất nước ta hiện nay. Yêu nước thì phải chống tham ô lãng phí, quan liêu như truyền thống dũng cảm chống giặc ngoại xâm của dân tộc ta. Chống tham ô, lãng phí, quan liêu là cuộc chiến đấu cực kỳ gay go, phức tạp. Đảng, Nhà nước phải biết dựa vào dân để chống quan liêu, tham ô, lãng phí.

Năm là, kịp thời khen thưởng, động viên. Khen thưởng đúng người đúng việc, chống báo cáo sai, khen không đúng người đúng việc. Tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức và cải tiến thủ tục, quy trình xét khen thưởng, thực hiện công khai, dân chủ, kịp thời và đảm bảo tính nêu gương, giáo dục trong khen thưởng. Cần phải theo sát các phong trào thi đua, căn cứ vào thành tích trong phong trào thi đua để khen thưởng. Xây dựng ban hành các quy định cụ thể để thực hiện Luật Thi đua Khen thưởng và tặng thưởng huân chương, huy chương. Kiên quyết chống tiêu cực và bệnh hình thức trong công tác thi đua, khen thưởng. Phải tiếp tục tuyên truyền sâu

rộng công tác thi đua, khen thưởng tới đông đảo quần chúng nhân dân. Cần khen thưởng đúng người, đúng việc; chú trọng khen thưởng đột xuất, từ đó nhân rộng cá nhân, điển hình tiên tiến để cổ vũ, động viên mọi người học tập làm theo. Cần kịp thời phát hiện sớm những tấm gương người tốt việc tốt điển hình, khen thưởng đột xuất ngay để động viên kịp thời và sớm nhân rộng các điển hình xuất sắc.

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Văn Đồng (1998), *Những nhận thức cơ bản về tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. Võ Nguyên Giáp (2000), *Tư tưởng Hồ Chí Minh và con đường cách mạng Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. (2000), *Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Nguyễn Mạnh Tường (2001), *Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. Phạm Ngọc Anh (2003), *Bước đầu tìm hiểu tư tưởng Hồ Chí Minh về kinh tế*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Nguyễn Quang Phát (2006), *Quan điểm tư tưởng Hồ Chí Minh về đức - tài trong xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
7. Đặng Sỹ Lộc (2011), *Bồi dưỡng đạo đức cách mạng theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ doanh nghiệp quân đội*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
8. Lê Hữu Nghĩa (2006), “Tư tưởng Hồ Chí Minh với việc nâng cao đạo đức của cán bộ, đảng viên hiện nay”, *Tạp chí Cộng sản*, số 2, 3.

